

ОСОБЛИВОСТІ СВІТОВОГО РИНКУ ОРГАНІЧНИХ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ

Полупан В.В., канд. техн. наук, доц.

Терновий О.В., магістрант

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Останніми десятиліттями світовий органічний рух, набрав потужних обертів і вже став життєвою філософією для багатьох. У продажу постійно розширюється асортимент органічних продуктів харчування. До цього руху успішно приєдналася й Україна, яка має всі передумови для ефективного функціонування підприємств органічного виробництва. Для українських аграріїв виробництво органічної продукції та органічної сировини для неї є корисним досвідом, можливістю розширити ринки збуту продукції та швидше інтегруватися у світовий економічний простір.

У світі органічним виробництвом займаються в 172 країнах 2,3 млн виробників, із яких в Азії – 40%, Африці – 26%, Європі – 15%, Латинській Америці – 17%, Північній Америці – 1%, Океанії – 1%. Під виробництвом органічної продукції зайнято 43,7 млн га, із яких в Океанії – 40%, Європі – 27%, Латинській Америці – 16%, Азії – 8%, Африці – 2%, Північній Америці – 3%.

Світовий споживчий ринок органічної продукції оцінюється у 60 млрд євро, із яких 43% припадає на США, 40% – на ЄС, 6% – на Китай.

За розрахунками Міжнародної Федерації руху за органічне сільське господарство (IFOAM), кожен мешканець планети витрачає на органічну продукцію близько 8 євро на рік. При цьому, найбільше на органічну продукцію витрачають жителі Швейцарії – 221 євро на рік, Люксембургу – 164 євро, Данії – 162 євро. Аналізуючи площі земель, які використовуються під вирощування органіки у світі, слід відзначити, що абсолютним лідером є Австралія, де органікою зайнято 17,2 млн га, першість Європи – Іспанія з її 1,6 млн га. У розвинених країнах близько 10% від усіх сільгоспугідь відведені під вирощування біопродукції (в Австрії – 19,5%, Італії – 10,2%).

У більшості країн ЄС споживання органічних продуктів харчування на душу населення нині складає 3050 доларів на рік. Із загального обсягу сільськогосподарської продукції ЄС органічні продукти становлять 3,2% (13% від загального обсягу продаж екологічно чистих продуктів харчування в світі). У структурі споживання органічних продуктів європейців переважають овочі,

фрукти, молочні, хлібобулочні та м'ясні продукти.

Зростання ринку органічних харчових продуктів у країнах ЄС та США стимулює впровадження та розвиток органічних технологій і в інших країнах. Безумовно, головною метою впровадження біологічного землеробства у менш розвинутих країнах є зацікавленість в експорті біопродукції. Навіть незважаючи на велику долю землі, зайняту під біологічним землеробством у Європі, біля половини продукції імпортується.

Американський ринок екологічних продуктів вважається найважливішим в усьому світі. Всі тенденції, які виникають тут, проникають з невеликим відставанням у часі та в частково адаптованій формі на європейський ринок органічних продуктів харчування. Обсяги роздрібної торгівлі продуктами органічної індустрії в США збільшилися з 1 млрд дол. в 1990-му до 14,5 млрд дол. у 2005 році. США є також імпортером органічних продуктів харчування. Особливо активно відпрацьовуються інтернаціональні джерела поставок фруктів і горіхів. Миндаль, абрикоси, чорниця, сухе молоко та овес імпортуються в основному з Європи, Болівії, Венесуели, Нової Зеландії та Південної Африки. Значно перевищує пропозицію попит на біомолоко. Сьогодні в країні йде активний пошук виробників біомолока, які б змогли задовольнити потребу в біомолоці на американському ринку органічних продуктів харчування. Основною проблемою виробництва біомолока в США сьогодні є нестача сировини. Попит на біом'ясо в США також стрімко зростає. Його не вдається задовольняти лише за рахунок вітчизняного виробництва. Більше 60% м'яса, що продається в Штатах, імпортується з Латинської Америки, Австралії, а також з Канади. Так як попит на біом'ясо на внутрішньому ринку набагато перевищує пропозицію, біом'ясо, що там реалізується, є самим дорогим у світі. Так, біояловичина та біосвинина в торговій мережі в три рази дорожча, ніж традиційні м'ясні продукти.

Україна вийшла на 20-те місце у світі за обсягами виробництва органічних продуктів харчування. Близько 90% української органічної продукції, що експортується, знаходить свій ринок в країнах ЄС, зокрема у Німеччині, Польщі, Нідерландах тощо.

Таким чином, аналіз розвитку міжнародного ринку органічних продуктів свідчить про стабільне зростання як органічного виробництва, так і зростання споживчого попиту як у світі загалом, так і в країнах ЄС зокрема.